

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru și Ion Guzun,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Mihaeș Valeri Piotr, născut la 11 august 1981, originar și domiciliat în s. Valea Perjei, str. Crasnoe Znamea, nr. 5, r-nul Taraclia

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.01.2013 – 06.01.2015;

Instanța de apel: 29.01.2015 – 12.10.2015;

Instanța de recurs: 11.01.2016 – 01.03.2016.

Colegiul penal lărgit asupra recursului în cauză

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 06 ianuarie 2015, **Mihaeș Valeri Piotr** a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală lui Mihaeș Valeri i s-a înaintat învinuirea pentru faptul că, la 20 august 2011 aproximativ la ora 22.00, conducând automobilul de model Ford Tranzit cu nr. de înmatriculare GE AY 197 și deplasându-se în direcția sud a străzii Crasnoe Znamea, s. Valea Perjei, raionul Taraclia, în fața casei nr. 12, încălcând prevederile pct. 41 subpct. b), d), pct. 45 supct. 2 al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, conform căreia, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză, ținând permanent seama de situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate, el trebuie să reducă viteza pînă la oprire, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și fiind neatent l-a lovit pe Staicov Ivan, care stătea pe drum. Ca urmare a tamponării, lui Staicov I. i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de trauma închisă a toracelui, abdomenului și pelvisului, fracturi închise a coastelor 3-5 pe stînga pe linia paravertebrală, coastelor 2-4 pe dreapta pe linia axilară posterioară, cu

hemoragie în țesutul adipos pararenal a rinichiului stîng cu ruptura venei renale în zona hilului ei, hemoragie extinsă în mezenterul intestinului gros, hemoragie intraabdomenală, hemotom retroperitoneal masiv din stînga în zona fracturii cominutive a spinei iliace superioare cu ruperea peritoneului în locul fracturii, șoc hemoragic și tematic, care conform expertizei medico-legale nr. 172 din 24.09.2011 se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață, ceea ce a cauzat decesul lui Staicov Ivan.

Tot el, se învinuiește că în aceeași zi, după producerea accidentului rutier, care a avut ca urmare cauzarea leziunilor corporale grave, ce au dus la decesul lui Staicov I., cu încălcarea pct. 12 lit. g) din Regulamentul circulației rutiere, care prevede obligația conducătorului de vehicul să anunțe despre accident poliția și să rămînă pe loc pînă la sosirea lucrătorilor de poliție, cerințele indicate nu le-a îndeplinit, părăsind locul accidentului rutier.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit regulilor prevăzute pentru prima instanță, prin care Mihaeș Valeri să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal, cu stabilirea următoarelor pedepse: în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - 4 ani închisoare, în baza art. 266 Cod penal - 2 ani închisoare. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, să-i fie stabilită o pedeapsa definitivă sub formă de 5 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii să fie suspendată pe un termen de probațiune de 4 ani, cu privarea de dreptul de conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate și-a găsit confirmare pe deplin, în special prin rapoartele de expertiză complexă medico-legale și auto-tehnică, potrivit cărora vătămrile corporale depistate la examinarea medico-legală a cadavrului victimei sunt consecințele urmelor de transport. Vătămrile menționate nu pot fi formate la căderea de la înălțime a corpului în plan. Luînd în considerație caracterul și localizarea leziunilor corporale, rezultă că victima se afla în poziție verticală și era poziționată cu partea stîngă a corpului față de mijlocul de transport (acțiunea forței traumatiche este orientată de la stînga la dreapta). La fel, nu se exclude posibilitatea tamponării parțiale a roții mijlocului de transport pe corpul culcat al victimei, situate într-un șanț superficial pe pămînt (tamponare incompletă cu roata).

Concluziile din rapoartele de expertiză sunt confirmate direct prin declarațiile martorilor Curtev A., și Djigov N., care au fost depuse în cadrul urmăririi penale, precum și în cadrul verificării declarațiilor la fața locului cu participarea martorului Curtev A., reflectate în procesul-verbal din 18.09.2012 și prin verificarea declarațiilor la fața locului cu participarea martorului Djigov N., reflectate în procesul-verbal din 04.10.2012.

La fel, a concretizat că în cadrul efectuării verificării declarațiilor martorului Djigov N., cu aparatul poligraf, prin confruntare și verificarea declarațiilor la fața locului, martorul a declarat că anterior a depus declarații false la rugămintea inculpatului, și a declarat că, coborînd pe str. Crasnoe Znamea și ocolind persoana culcată pe carosabil a simțit că roata din

față din partea dreaptă a autobusului s-a ridicat de la lovitură, înțelegând că a fost călcată persoana culcată pe carosabil.

Declarații analogice a depus și martorul Curtev A., în cadrul audierii suplimentare și în cadrul confruntării, declarând că anterior a depus declarații false din motiv că i-a fost frică de amenințările inculpatului. De asemenea, a explicat că în momentul când a văzut persoana culcată la pământ despre acest fapt a comunicat inculpatului, după care ultimul a încercat să-l ocolească, însă, efectuând manevra de rulare a automobilului în partea stîngă, a simțit că roata din față din partea dreaptă a autobusului s-a ridicat de la lovitură și a înțeles că a fost călcată persoana culcată pe carosabil. După aceasta, inculpatul fără oprirea automobilului s-a apropiat de casa sa, iar dînsul s-a apropiat de persoana culcată pe pământ, care i-a spus că îl doare piciorul.

A mai indicat apelantul că, în afară de probele indicate, vina inculpatului mai este confirmată și de alte probe indirecte. Conform declarațiilor martorilor colaboratori ai poliției Dolomaji P. și Tașnicenco S., cercetînd versiunea accidentului rutier, sub bănuială îndată a fost pus inculpatul Mihaeș Valeri în baza faptului că în ajunul comiterii infracțiunii, adică la 20 august 2011 ziua și în noaptea de 21 august 2011, anume inculpatul s-a deplasat cu autobusul său pe drumul unde a fost depistată victima. Mai mult, Staicov I., a fost găsit în apropierea casei inculpatului, pe str. Crasnoe Znamea, unde mijloacele de transport rar circulă. Dintre vecinii mai apropiați de casa inculpatului, nimeni nu au mijloace de transport. Toate acestea indică la implicarea inculpatului în decesul lui Staicov I., care toată ziua și pînă seara se primbla pe strada Crasnoe Znamea în regiunea unde locuiește inculpatul Mihaeș Valeri, chiar a și servit băuturi alcoolice împreună cu tatăl inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 octombrie 2015, apelul declarat a fost respins, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că martorii Djigov Nicolai, Curtev Alexandr, Colicev Fiodor și inculpatul Mihaeș Valeriu au declarat că victima era culcată pe drum, pe cînd conform rapoartelor de expertiză medico-legală s-a stabilit că leziunile corporale depistate la victimă, i-au fost cauzate cînd aceasta se afla în poziție verticală, respectiv, se exclude faptul că aceste leziuni corporale să fi fost cauzate de Mihaeș Valeri în urma trecerii peste corpul victimei cu roata de la automobil, așa cum invocă partea acuzării.

Nu au fost reținute în sensul confirmării vinovăției lui Mihaeș Valeri în săvîrșirea infracțiunilor incriminate deteriorările depistate la automobilul acestuia de model Ford Tranzit, deoarece după cum a explicat Mihaeș Valeri aceste deteriorări au fost produse cu ceva timp înainte de seara de 20 august 2011, cînd Staicov Ivan stătea în drum, și anume a deteriorat faza din partea dreaptă față, bara de protecție și de la radiator, în ograda lui Manceva Vasilisa, cînd a încărcat fierul, iar atunci cînd efectua manevra de a da înapoi autobusul, din neatenție a atins mînerul care se afla lîngă poartă, iar de la lovitură roaba s-a întors și a deteriorat faza și bara de la radiator. Aceste declarații sunt confirmate și de martorul Manceva Vasilisa, care a declarat că a văzut cum Mihaeș Valerii a lovit roaba ce se afla lîngă poartă, în rezultatul căruia a fost

deteriorat automobilul și de la care au căzut fragmente din plastic, pe care dînsa ulterior le-a aruncat la gunoiștea ce se afla nu departe de casa sa.

Instanța de apel a mai notat faptul că conform pct. 5 a raportului de expertiză nr. 21 din 12.02.2013, experții au concluzionat că dacă deteriorările de la automobilul model „Ford Tranzit” cu nr. de înmatriculare GE AY 197 au survenit ca urmare a tamponării cu Staicov Ivan, conform actului de examinare medico-legală nr. 72 din 22.08.2011, raportului de expertiză medico-legală nr. 11 din 28.09.2012 și raportului de expertiză medico-legală nr. 421 din 12.02.2013, rezultă că la momentul tamponării este posibilă poziția verticală a victimei Staicov Ivan din partea stîngă a corpului față de automobilul care se deplasa (f.d.202-206, vol.1), pe cînd martorii audiați pe caz, au declarat că, atunci cînd Mihaeș Valeri a efectuat manevra de ocolire a victimei Staicov I. aceasta se afla culcată pe drum, respectiv, se exclude ipoteza ca victima să se fi aflat în poziție verticală la momentul ocolirii ei de către Mihaeș Valeri și că leziunile depistate ulterior pe cadavrul acesteia, să fi fost cauzate de Mihaeș Valeri.

Totodată, s-a reținut că organul de urmărire penală nu a probat faptul că inculpatul Mihaeș Valeri a trecut cu automobilul peste victima Staicov Ivan care stătea în drum, or, din ansamblul de probe administrat la dosar, s-a stabilit cu certitudine că la momentul trecerii inculpatului pe lîngă victima Staicov Ivan, acesta era culcat la pămînt și nu stătea în picioare.

Versiunea organului de urmărire penală precum că anume Mihaeș Valeri este persoana care a săvîrșit accidentul rutier cu cauzarea leziunilor corporale victimei Staicov Ivan, deoarece pe strada unde a fost găsită victima nu se deplasează alte mijloace de transport decît cel al inculpatului, a fost respinsă de către instanța de apel ca purtînd un caracter declarativ bazat pe presupuneri.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care invocînd temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru a argumenta recursul declarat, acuzatorul de stat a formulat următoarele motive:

- vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și-a găsit confirmare pe deplin prin declarațiile succesului victimei, Staicova A., a martorilor Manceva V., Coliceva F., Coliceva I., Staev G., Petrova E., Draganov N., Petri F., Curtev A., Dolomanji P., Tașnicenco S.. prin confruntările dintre inculpat și martorul Curtev A., dintre martorii Curtev A. și Djigov N.. ; prin verificarea declarațiilor la fața locului cu participarea martorului Curtev A., reflectate în procesul-verbal din 04.10.2012 ; prin rapoartele de expertiză medico-legale (vol. I, f.d. 43, v. II, f.d. 142) și expertizele complexe medico-legale (vol. II, f.d. 194) și auto-tehnice; prin raportul testului cu aparatul poligraf a martorilor Djigov N. (vol. I, f.d. 194), precum și prin alte probe administrate pe cauză;

- în cadrul efectuării verificării declarațiilor martorului Djigov N. cu aparatul poligraf, dar și a confruntării și verificării declarațiilor la fața locului, martorul a declarat că anterior a depus declarații false la rugămintea inculpatului, fapt ignorat de instanța de apel și lăsat fără o analiză, și a declarat că, coborînd pe str. Crasnoe Znamea și ocolind persoana culcată pe

carosabil a simțit că roata din față din partea dreaptă a autobuzului s-a ridicat de la lovitură și ei au înțeles că a fost călcată persoana care era culcată pe carosabil;

- declarații analogice a depus și martorul Curtev A. în cadrul audierii suplimentare și în cadrul confruntării, declarând că anterior a depus declarații false din motiv că i-a fost frică de amenințările inculpatului. De asemenea a explicat că, în momentul când a văzut persoana culcată la pământ, despre acest fapt a comunicat inculpatului, după care ultimul a încercat să-l ocolească, însă, efectuând manevra de rulare a automobilului în partea stângă, a simțit că roata din față din partea dreaptă a autobuzului s-a ridicat de la lovitură și a înțeles că a fost călcată persoana culcată pe carosabil;

- în cadrul cercetării judecătorești martorul Curtev A., a confirmat declarațiile depuse și a explicat că, declarațiile inițiale sunt false, pentru că atunci când el împreună cu inculpatul au mers la poliție pentru a depune declarații, Mihaeș Valeri îl convingea să depună declarații false, fapt ignorat de instanța de apel și lăsat fără apreciere;

- în urma cercetării mijlocului de transport, a doua zi după accident, la farul la care s-a deteriorat sticla lipsea praful, ceea ce în condițiile mediului rural este imposibil. Totodată, Manceva V., care este rudă cu Mihaeș V., în instanța de apel a declarat că atunci când Mihaeș V. a venit la ea acasă, acesta a lovit o roaba cu spatele automobilului și a deteriorat bara de protecție. Despre deteriorarea sticlei nu a declarat. În cadrul experimentului făcut cu autoturismul și roaba se constată că roaba este de un nivel mai jos de locul deteriorării autoturismului lui Mihaeș V. (vol. I, f.d.16-18, 24-26, 116-120, 185-187, cu foto). Locul deteriorării autoturismului lui Mihaeș V. se află în partea stângă din față, și nu din spate precum a declarat Manceva V.

Recurentul afirmă că asupra motivelor expuse mai sus instanța de apel nu s-a expus în decizia adoptată.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, consideră că acesta urmează a fi admis, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau atunci când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, lecturînd textul deciziei contestate, instanța de recurs a ajuns la concluzia că instanța de apel nu a analizat și nu a combătut toate argumentele invocate în apelul acuzatorului de stat – poziție care contravine cu desăvîrșire prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, unde se stipulează că instanța de apel, judecînd apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că instanța de apel nu a dat un răspuns deplin pe marginea argumentului invocat în apel, prin care acuzatorul de stat afirmă că declarațiile martorului Curtev A. depuse la urmărirea penală privind călcarea victimei cu roata automobilului ce aparține lui Mihaeș V. sunt confirmate prin declarații suplimentare depuse de către acest martor la urmărirea penală și la fața locului (v.2, f.d.46-48, 66-67), la confruntarea cu martorul Djigov N. (v.2, f.d. 130), cu inculpatul Mihaeș V. (v.2,f.d.262), precum și prin

declarațiile succesorului victimei A. Staicova (v.4, f.d.25-27), dar și prin concluziile testului cu aparatul poligraf.

La fel, instanța de recurs constată faptul că în partea motivatoare a deciziei adoptate, instanța de apel nu a combătut probele administrate de acuzatorul de stat și nu a argumentat pe deplin din care motive le respinge, ci s-a limitat doar la asemenea formulări de ordin general: „...declarațiile depuse de aceștia (Curtev A., Djigov N.) în instanța de apel nu coincid cu cele depuse la urmărirea penală, mai mult declarațiile acestor martori vin în contradicție și cu ansamblul de probe administrat la cauză.” (f.d. 133, vol. IV), „...declarațiile acestor martori (Curtev A., Djigov N.) depuse în cadrul efectuării acțiunilor procesuale respective nu coroborează cu alte probe din dosar și nici organul de urmărire penală nu a administrat probe prin care s-ar confirma declarațiile martorilor indicați.” (f.d. 134, vol. IV).

La acest capitol, instanța de recurs apreciază critic poziția neconvingătoare a instanței de apel asupra declarațiilor depuse în apel de către unicii martori oculari Curtev A. și Djigov N., fără a argumenta cauza schimbării declarațiilor martorului Curtev A., or anume acești doi martori au fost prezenți la fața locului, iar declarațiile acestora necesită o atenție sporită din partea instanței de judecată în vederea unei soluționări obiective și multilaterale a cauzei penale nominalizate.

Totodată, a fost omis de către instanța de apel și faptul că potrivit procesului-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului cu participarea martorului Djigov N., cu înregistrarea video, reflectate în procesul-verbal din 04.10.2012, foarte clar se vede că martorul benevol și fără a fi influențat psihic a indicat că coborînd pe str. Crasnoe Znamea și la ocolirea persoanei culcate la pămînt, a simțit cum roata dreaptă din față s-a ridicat de la lovitură, iar dînsul a înțeles că a fost tamponată persoana care era culcată pe carosabil (131-132, vol. II).

Mai mult ca atît, Djigov N. în instanța de apel a declarat că dînsul a fost impus de către colaboratorii de poliție Petcoglo V. și criminalistul Pascal A. să depună declarații împotriva lui Mihaeș V., adică să spună minciuni.

Pe acest fapt a fost sesizată Procuratura UTA Găgăuzia care după investigațiile efectuate, la 16 iunie 2015 a emis o ordonanță de refuz în începerea urmăririi penale din motivul lipsei faptei infracțiunii. Copia ordonanței în cauză a fost anexată la dosarul penal, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acesteia (f.d. 85-86, vol. IV).

În aceeași ordine de idei, instanța de apel nu a cercetat și nu a dat o apreciere următoarelor circumstanțe invocate de către acuzatorul de stat: în urma cercetării mijlocului de transport a doua zi după accident, pe farul la care s-a deteriorat sticla lipsea praful, ceea ce în condiții de deplasare prin mediul rural este imposibil. Manceva V., care este rudă cu Mihaeș V., care în instanța de apel a declarat că atunci cînd Mihaeș V. a venit la ea acasă, acesta a lovit o roabă cu spatele autoturismului și a deteriorat bara de protecție. Despre deteriorarea sticlei nu a declarat. La experimentul făcut cu autoturismul și roaba se constată că roaba este de un nivel mai jos de locul deteriorării la autoturismul lui Mihaeș V. (v. 1, f.d. 16-18, 24-26, 116-120, 185-187, cu foto). Locul deteriorării autoturismului lui Mihaeș V. se află în partea stîngă din față, și nu din spate cum a declarat Manceva V.

Toate aceste împrejurări, dar și mijloacele de probă invocate și administrate de către acuzare în instanța de apel au fost neglijate de către instanța de judecată, ceea ce denotă că instanța de apel a judecat superficial cauza penală dedusă judecării, ignorîndu-se cu desăvîrșire

principiul aflării adevărului, cu atît mai mult cînd prin infracțiunea comisă s-a adus atingere dreptului la viață.

În lumina celor reflectate mai sus, jurisprudența CtEDO a notat de nenumărate ori că conținutul art. 2 CEDO – dreptul la viață, înglobează inclusiv și obligația pozitivă a statului de a întreprinde toate măsurile legale în vederea desfășurării unei anchete efective, complete și aprofundate cu privire la circumstanțele morții unei persoane sau privitoare la moartea unei persoane în circumstanțe neelucidate, or anume art. 2 CEDO se plasează printre textele fundamentale ale Convenției și consacră una dintre valorile primordiale ale unei societăți democratice.

Reieșind din constatările expuse în prezenta decizie, Colegiul penal lărgit conchide că în speța de referință, se atestă prezența erorilor de drept prescrise la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, erori care nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

În atare împrejurări, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să țină cont de toate motivele apelului acuzatorului de stat și să se expună asupra acestora minuțios, fără a trezi dubii asupra temeiniciei și legalității soluției adoptate, astfel încît decizia pronunțată să corespundă prevederilor art. 414-418 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul din Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui **Mihaeș Valeri Piotr**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 01 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Ion Guzun